

Pratensis AB

Tips och råd om anläggning och skötsel av ängar

Räkna med att det tar flera år att få en rikblommande äng, så det gäller att ha tålamod vid ängsetableringen.

Förberedelse

Välj en solig växtplats med en inte alltför näringsrik jord. Det är en fördel om jorden är väl-dränerad.

Du får bäst resultat om marken inte är för näringsrik. Speciellt är höga halter av kväve negativt, eftersom de näringsgynnade arterna och gräset då gynnas på de småväxta arternas bekostnad. Även höga fosforhalter har negativ inverkan på ängsfloran. Dessutom får jorden inte innehålla fleråriga ogräs som tistlar, kvickrot, nässlor och kirskaål. För att minska förekomsten av fleråriga ogräs kan marken hållas i öppen tråda säsongen före insädd. En annan metod är att täcka marken med en speciell fiberduk och ett lager ny jord, varefter ytan sås med ängsfrö (se

www.pratensis.se för ytterligare information).

Det fungerar inte att så ut fröet i en befintlig gräsyta. Gräset konkurrerar snabbt ut de små örtplantorna. Om man vill så in ängsväxter i en befintlig gräsyta kan man ta bort gräset i rutor, minst 100 x 100 cm, och så in ängsfrö i dessa rutor.

Nysådd äng. Först kommer tunt gräs och enstaka örter. Först andra året kan man räkna med att de första ängsväxterna blommar. Därefter kommer fler och fler arter att visa sig.

Det är bäst att börja med bar jord. Om jorden är näringsrik finns olika metoder att utmagra jorden:

1. odla en näringssslukande gröda t.ex. potatis en sommar för att med skörden plocka bort näring ur jorden. Året efter sås ängen.

2. gräva bort matjordslagret och anlägga ängen på den underliggande magra alven. Om endast en del av matjorden tas bort kan man djupgräva och blanda med den magrare alvjorden.

3. lägga på ett lager (ca 20 cm) med magra jordmassor

Jämna till jorden med kratta och förbered en såbädd. Ta bort stenar, rötter mm.

Sådd

Bästa tidpunkt för sådd är augusti-september, för södra delarna av landet fungerar även oktober. En tidig vårsådd i april-maj går också bra, men vid sådd under försommaren krävs oftast bevattning. Eftersom utsädesmängden är låg (3-3,5 g/m²) är det lämpligt att blanda fröet med ett fyllnadsmaterial, som till exempel sågspånsmjöl, vetekli eller sand för att få en jämn fördelning av fröet på ytan. Se till att fröet inte hamnar för djupt utan myllas mycket lätt med kratta eller gallervält.

Torräng, kalkfattig, ca 4 år efter sådd

Skötsel

Det är viktigt att ängen sköts rätt. Enkel skötsel får inte likställas med ingen skötsel alls!

Under första året kommer mycket ettåriga ogräs från jordens fröreserv att gro. Dessa kan klippas av med 8-10 cm klipphöjd innan fröet mognat om de upplevs besvärliga. Dessutom bör man för hand plocka bort särskilt besvärliga arter.

Sådd äng

De fleråriga ängsväxterna blommar inte under första året, och den nyanlagda ängen upplevs oftast som gles och luckig och domineras av diverse ettåriga ogräs som finns i jordens fröreserv. Flera ängsblommor gro och växer långsamt och kan vara svåra att upptäcka. Under andra året minskar ogräset och de första ängsblommorna börjar blomma. Skötseln består därefter av en årlig slåtter i slutet av sommaren (augusti) när det mesta har blommat över.

Med slättermaskin går det snabbt att slå stora ytor

Använd helst lie, knivslättermaskin eller slättermaskin (skärande redskap). Det går också att använda röjsåg med välslipad gräsklinga. Använd

aldrig nylonsnöre, eftersom denna sliter sönder växterna. Klipphöjden bör vara minst 6-8 cm och allt hö/klipp måste tas bort. Låt gärna höet ligga några dagar som skydd för gräsvålen och för att fröa av sig. Klippet kan komposteras. En liten yta går att klippa med vanlig välslipad gräsklippare med högre klipphöjd.

Ett slättermaskin är en av årets höjdpunkter (här naturlig äng med insädd)

En äng ska absolut inte gödulas. Gödningen gynnar gräset och kraftigt växande ogräs. Dessa konkurrerar sedan ut ängsväxterna.

En äng tål inte samma slitage som en gräsmatta, men man kan klippa upp gångstigar i ängen för att underlätta tillträdet till den.

Kombinera gärna ängen med klippta ytor

Läs mer om skötsel av ängar i boken Ängar av U. Ekstam, M. Aronsson, N. Forshed. LT/Naturvårdsverket 1988.